

ZEKÂTTA HAVELÂN-İ HAVL SORUNU

Süleyman Hocam, Size şimdiye kadar verdiğiniz cevaplar için tekrar teşekkür ediyorum, Allah razı olsun. Sizden sorum, hocam örneğin ben geçen sene haziran gibi zekâtı verdim bu verme süresi üzerinden 1 sene geçmesi gerekiyor diye biliyorum ya da nasıl veya şimdi bir ihtiyaç sahibi görsek bu sene verilecek zekâttan erkenden verilebilir mi, bir sene dolmadan şimdiden size teşekkür ederim...

Cevap: Sorunuzun cevabını "**Yeni İslâm İlmihali**" adlı eserimiz-den özetleyerek veriyorum: Zekâtın farz olması için malın nisâb miktarına varması lâzımdır. Nisâb miktarından az mala zekât düşmez. Nisâb, zekâtın farz olması için şerîatin tanıdığı mal miktarıdır. Bu miktar, maldan mala değişir.

Havelân-ı havl ise, eldeki bu malın üzerinden bir Kamerî yılın geçmesi demektir. Bu malın, bir yıl sahibinin elinde bulunmuş olması lâzımdır. Şu var ki, burada yılın başıyla sonuna itibâr edilir. Yılın başında ve sonunda nisâb miktarı mal var iken ortasında bu mal, nisâbdan aşağı düşse de yine zekât lâzım gelir. Fakat yılın başında nisâb var iken, sonunda aşağı düşerse zekât farz olmaz. Yılın başında nisaba mâlik iken sonradan malı artarsa; artan miktar, malın aslına ilâve edilerek zekâtı verilir.

Bir yıl geçmesi şartı, ekin ve meyvelerin dışındaki mallar içindir. Ekin ve meyvelerde bir yıl geçmesi şartı yoktur. Ürün elde edilir edilmez zekâtı verilir.

Fitre denilen Fıtır sadakası Ramazan Bayramının sabahı girmekle gerekli olur, ama Bayram sabahından önce de, sonra da verilebilir. Ne zaman verilse olur. **Fakîrlerin ihtiyaçlarını görmek için fitreyi Bayramdan önce vermek müstehabdır**

(güzeldir). Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuşlardır:

"Fıtır sadakası, oruçluyu yanılarak söylenen yanlış sözlerden, çirkin sözlerden temizler, fakîrlere de bir azık olur. Kim onu Bayram namazından önce verirse verdiği, kendisi için makbul bir sadakadır. Kim onu namazdan sonra öderse o da kendisi için normal bir sadakadır."

(İbn Mâce, Zekât, 21)

İşte sorunuzun püf noktası burasıdır. Zekât, nisab miktarı malın üzerinden tam bir Kamerî yıl geçmekle farz olur. Nasıl Fitreyi, henüz gerekli olmadan, yani Bay-ram-dan önce vermek geçerli

ve bu daha makbul ise, zekât verilecek malın üzerinden tam yıl geçmeden zekâtının verilmesi de geçerli ve daha da makbuldür.